

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové, soudce JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a soudce JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **I. K.**, státní příslušnice Ukrajiny
zastoupena advokátkou JUDr. Irenou Strakovou
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu z 27. 6. 2025, zaevidované pod č. j. OAM-0391446/DO-2025, pro její nepřijatelnost

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Předmět řízení.

1. Žalobkyně je občankou Ukrajiny. Dne 27. 6. 2025 požádala v České republice o dočasnou ochranu ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (lex Ukrajina). Tuto žádost žalovaný označil jako nepřijatelnou z důvodu uvedeného v § 5 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, neboť nebylo prokázáno, že žalobkyně je osobou podle § 3 zákona. Nepřijatelnost vyznačil přímo v tiskopisu žádosti.

2. Průběh soudního řízení.

2. **Žalobkyně v žalobě** uvedla, že přicestovala na území Evropské unie 1. 6. 2025. Dne 27. 6. 2025 se osobně dostavila k žalovanému a do žádosti o dočasnou ochranu uvedla, že disponuje oprávněním k pobytu na území USA (tzv. Zelenou kartou) a že toto oprávnění není v příčinné souvislosti s uprchlickou vlnou mířící do USA. Posouzení její žádosti jako nepřijatelné je podle jejího názoru v rozporu s rozsudkem NSS 2 Azs 111/2024 z 5. 9. 2024, podle nějž členské státy nemohou stanovit osobám požívajícím dočasné ochrany podmínky, které by byly méně příznivé než ty vymezené ve směrnici o dočasné ochraně,¹ a že nemohou z dočasné ochrany vyloučit osoby, na které dopadá prováděcí rozhodnutí Rady,² aniž by takový postup měl oporu ve směrnici o dočasné ochraně. Žalobkyně dodala, že jejím trvalým bydlištěm je Kyjev, kde se stará o své staré rodiče, které následně přemístí do České republiky. Dalším rodinným příslušníkem pobývajícím na území je její syn, který zde studuje.
3. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** poukázal na to, že žalobkyně sama v oddílu I. bodu 4 žádosti uvedla, že ode dne 24. 2. 2022 pobývala v USA, nikoli na Ukrajině. To dokládají také dokumenty přiložené k žádosti: průkaz povolení k trvalému pobytu v USA vydaný 4. 8. 2019 s platností na 10 let a řidičský průkaz vydaný 3. 12. 2021 ve státu Illinois. Žalobkyně dále doložila k žádosti nový cestovní doklad vystavený 5. 5. 2025, z nějž logicky nelze zjistit, kde pobývala 24. 2. 2022. Žalobkyně sama v žádosti ostatně uvedla, že tohoto dne pobývala v České republice. Podle prováděcího rozhodnutí je přitom pro udělení dočasné ochrany rozhodné právě toto datum. Žalovaný je přesvědčen, že za osobu vysídlenou je možné považovat pouze takovou osobu, která zemi původu opustila v důsledku tamní situace, například kvůli zmíněnému ozbrojenému konfliktu. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním musí existovat příčinná souvislost, která však u žalobkyně schází. Ohledně jejího syna, A. K., žalovaný uvedl, že požádal o dlouhodobé vízum za účelem studia v České republice a o jeho žádosti nebylo dosud rozhodnuto; tato okolnost však nemá na posouzení žádosti vliv.

3. Posouzení věci.

4. Žaloba je včasná a přípustná. Lex Ukrajina sice v § 5 odst. 2 vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci. NSS však v rozsudku 1 Azs 174/2024, č. 4682/2025 Sb.

¹ Směrnice Rady 2001/55/ES z 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími.

² Rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

NSS z 3. 4. 2025 potvrdil dřívější judikaturu správních soudů, podle níž vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina lze soudně přezkoumat.

5. O žalobě rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení, neboť žalovaný s tímto postupem ve vyjádření k žalobě výslovně souhlasil a žalobkyně s ním po poučení soudem nevyjádřila nesouhlas. Nařídít jednání nebylo třeba ani kvůli dokazování. Soud si uvědomuje, že ve věcech, o nichž vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný *zpravidla* nevede spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který by odrážel průběh správního řízení a sloužil jako podklad napadeného správního rozhodnutí, se kterým by se žalobce mohl seznámit dříve než v soudním řízení a reagovat na jeho obsah (srov. rozsudek NSS 10 As 326/2022 z 23. 10. 2023 a rozhodnutí v něm citovaná). Nyní posuzovaná věc však představuje výjimku z tohoto pravidla, jelikož podkladem pro rozhodnutí soudu je výhradně tiskopis žádosti o dočasnou ochranu s jejími přílohami, kterou žalobkyně u žalovaného podala a která se nachází také ve správním spisu předloženém žalovaným. Obsah tohoto dokumentu je kromě toho oběma účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a posouzení důvodnosti žaloby záleží na zodpovězení právní otázky. Další důkazy navržené žalobkyní, jimiž chtěla prokázat synovo přijetí ke studiu na vysoké škole v České republice, soud nepovažoval pro posouzení věci za potřebné (k tomu podrobněji níže).
6. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby soud předesílá, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek NSS 2 Aps 1/2005, č. 603/2005 Sb. NSS ze 17. 3. 2008).
7. V projednávané věci jsou splněny první, druhá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv. Při hodnocení tohoto úkonu lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS 10 Azs 153/2016, č. 3601/2017 Sb. NSS z 30. 5. 2017). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit, zda žalovaný postupoval v souladu s právními předpisy, pokud žádost o dočasnou ochranu žalobkyni vrátil jako nepřijatelnou.
8. Podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V tomto ustanovení jsou vyjmenovány osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 tak uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady.
9. V prováděcím rozhodnutí Rady, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou tyto osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. 2. 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
10. Pro přiznání postavení osoby oprávněné podle § 3 lex Ukrajina ukrajinskému státnímu příslušníku je tak zapotřebí *současného* splnění podmínky 1) pobývání na Ukrajině před 24.

2. 2022 a 2) vysídlení z Ukrajiny 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.

11. Výkladem pojmu „pobývání na Ukrajině“ se již správní soudy několikrát zabývaly. Zdejší soud v rozsudku 11 A 111/2023 z 2. 11. 2023 vyložil, že „[z] užití pojmu ‚pobývat‘ (nikoli zdržovat se či nacházet se) lze dovodit, že by mělo jít o dlouhodobější a stálejší pobyt, tj. žadatel by skutečně měl na Ukrajině pobývat dlouhodobě, mít tam bydliště, těžiště svých zájmů, žít tam a podobně.“ K tomuto výkladu se přihlásil zdejší soud také v rozsudcích 18 A 54/2023 ze 17. 8. 2023, 11 A 111/2023 z 2. 11. 2023, 15 A 137/2023 z 26. 3. 2024 nebo 5 A 15/2025 z 20. 6. 2025 a NSS v rozsudcích 5 Azs 72/2024 ze 7. 3. 2025 či 4 Azs 225/2024 z 20. 5. 2025.
12. V nynější věci žalobkyně v žádosti o dočasnou ochranu uvedla, že je držitelkou oprávnění k trvalému pobytu v USA (Zelená karta) a že 24. 2. 2022 pobývala v USA. Dále uvedla, že její manžel S. K. pobývá aktuálně v USA, kde pobývá taktéž jejich syn A. K. K žádosti přiložila žalobkyně kopii Zelené karty s vyznačenou platností od 4. 8. 2019 do 4. 8. 2029.
13. Na základě těchto podkladů žalovaný podle názoru soudu správně seznal, že žalobkyně pobývala před 24. 2. 2022 i tohoto dne mimo území Ukrajiny. Nešlo přitom o krátkodobé opuštění území Ukrajiny jako při pracovní cestě či dovolené jako v jiných případech posuzovaných správními soudy (rozsudky zdejšího soudu 5 A 15/2025 nebo 10 A 102/2025 z 9. 9. 2025), ale o dlouhodobý pobyt mimo území Ukrajiny s těžištěm zájmů (nejbližší rodinou: manželem a synem) v USA, jenž zjevně započal již několik let před agresí Ruské federace do Ukrajiny. Naopak nic z informací poskytnutých žalobkyní nenasvědčovalo tomu, že ke dni 24. 2. 2022 pobývala na Ukrajině. Tato zjištění žalobkyně v žalobě nijak nezpochybnuje, naopak podotýká, že její pobytové oprávnění v USA není v příčinné souvislosti s uprchlickou vlnou mířící do USA. Žalobkynina žalobní argumentace se s podstatou věci do značné míry mýjí: uvádí, že členský stát nemůže důvody nepřijatelnosti žádosti rozšiřovat na rámec směrnice o dočasné ochraně. K tomu však v nynější věci nedošlo, podmínka pobývání na Ukrajině k rozhodnému datu je totiž výslovně obsažena již v prováděcím rozhodnutí Rady.
14. Jen na okraj soud poznamenává, že žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyně v žádosti přiznala, že 24. 2. 2022 pobývala v České republice. Toto tvrzení však nemá oporu vůbec v ničem a zjevně se jedná jen o faktickou chybu, která ve vyjádřeních žalovaného k žalobám proti nepřijetí žádosti o dočasnou ochranu není žel nijak výjimečná.
15. Žalobkyně v žalobě uvádí, že jejím trvalým bydlištěm je Kyjev, kde se stará o své rodiče, které hodlá přestěhovat do České republiky, a že její syn v současnosti pobývá v České republice. Tyto skutečnosti podpirají tvrzení, že žalobkyně mohla být z Ukrajiny vysídlena po 24. 2. 2022. K vysídlení totiž může dojít kdykoli po tomto rozhodném datu, a to i u osob, které již po tomto datu pobývaly v jiné zemi (srov. rozsudek zdejšího soudu 5 A 15/2025, bod 20). Pro vznik dočasné ochrany však musí být stále splněna i první podmínka, tedy pobývání na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022 či bezprostředně před tímto dnem. Pobývání na Ukrajině v libovolném okamžiku v minulosti (třeba i před několika lety jako v žalobkynině případě) ke splnění této podmínky nepostačuje. Takový výklad by odporoval smyslu prováděcího rozhodnutí Rady, jímž je poskytnutí dočasné ochrany lidem prchajícím ze země v důsledku agrese Ruské federace.
16. Tento účel, stejně jako kumulativnost obou podmínek, vyplývá kromě shora citované judikatury také z recitálu 11 prováděcího rozhodnutí Rady: „Účelem tohoto rozhodnutí je zavést dočasnou ochranu ukrajinských státních příslušníků, kteří pobývali na Ukrajině a kteří

byli počínaje dnem 24. února 2022 vysídleni v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala.“

17. Žalobkyně nesplnila podmínku pobývání na Ukrajině před 24. 2. 2022, a není tedy osobou uvedenou v § 3 lex Ukrajina. Žalovaný proto postupoval v souladu se zákonem, když její žádost odmítl pro nepřijatelnost. Zabývat se za této situace tím, zda žalobkyně splňuje druhou z podmínek vyžadovanou citovaným ustanovením, tedy zda byla z Ukrajiny po uvedeném datu vysídlena, by bylo nadbytečné. Proto soud ani neprovedl důkazy, které se netýkaly splnění první ze zákonných podmínek, včetně dokladu o přijetí jejího syna ke studiu na vysoké škole v České republice.

4. Závěr a náklady řízení.

18. Soud shrnuje, že soudní výluka je ve vztahu k důvodům nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina v rozporu s evropským právem a nelze ji aplikovat. Proto soud žalobu projednal a shledal, že není důvodná. Žalovaný na podkladě žádosti a jejích příloh dospěl k logickému závěru, že žalobkyně není osobou podle § 3 lex Ukrajina, jelikož nepobývala k 24. 2. 2022 na Ukrajině, a žalobkyně v žalobě tento závěr nezpochybnila. Jelikož soud nepřisvědčil žádnému z žalobních bodů, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
19. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 25. září 2025

JUDr. Ing. Viera Horčicová

předsedkyně senátu